Gera Išpažintis

Verta šv. Komunija.

Kun. P. Saurusaičio.

Skaitmenino
Katalikų
Biblioteka
katbib.lt

Gera Išpažintis

Verta šv. Komunija.

Kun. P. Saurusaičio.

Filadelfija
1922

PRISIRENGIMAS IR ATLIKIMAS IŠPAŽINTIES ARBA VERTAI PRIEMIMAS SAKRAMENTO ATGAILOS IR ŠV. KOMUNIJOS.

„DARYKITE VAISIU VERTA ATGAILOS". Mat. 3. 8.

I ž a n g a. Kadangi Tridentinio Koncilijo arba Sątarybos Katekizmas ragina kunigus, kad kuotankiausia mokytų žmones gerai prisirengti prie išpažinties, ir sako, kad niekuomet negalima per daug ir per tankiai apie tai kalbeti. Kadangi randasi labai didis skaičius Katalikų po tuomi žvilgsniu labai apsileidusių. Kadangi žmonės nors gauna progą klausyti misijų pamokslų, bet juos greitai pamiršta, pasiryžau parašyti ir išleisti šį mažuti veikalėlį, kuris patarnaus visiems užmiršusiems atšaukti atmintin visus svarbiausius dalykus gero prisirengimo ir atlikimo išpažinties.

MISIJOS INSTRUKCIJA PRIRENGIMO PRIE IŠPAŽINTIES.

Butinai reikalinga žinoti sekantieji dalykai: Kas nori gerai atlikti kokį nors darbą, turi butinai žinoti ką rengiasi daryti, kokia bus nauda iš to darbo, ko reikia prie tobulo atlikimo to darbo. Pavyzdan, negali pastatyti busto nežinodamas, iš ko statosi bustas, negali išvirti valgio nemokėdamas virti ir nežinodamas, iš ko verdasi valgis. Turi buti aiškus dalykas visiems, priėmimas sakramentų negali buti naudingas nei vienam, jei asmuo, priimdamas, nežino, ką priima ir ką gauna, o kvotimas žmonių klausykloje ir klausymas išpažinčių aiškiai parodo, kad labai mažai yra gerai apsišvietusių po tuo žvalgiu. Daugumui rodos buk jie viską žino iki jų nieks neklausia, nė patys savęs neužklausia. Sekantysis pavyzdis suteiks to dalyko supratimą: Kuomet misijonierius užbaigime misijos dalino savo klausytojams mažas dovanėles, tulam stu-

dentui einančiam į augštus mokslus pateko maža Katekizmo knygutė iš kurios maži vaikučiai yra rengiami prie pirmosios komunijos. Tas pažiurėjęs į tą knygutę atsiliepia į misijonierių: „Teve, ar nori mane pasodyti su vaikučiais prie pirmos Kumunijos rengiamais į viena kliasą, ką aš veiksiu su ta knygute? Juk ją seniai aš išmokau!" Misijonerius paėmęs atgal knygutę iš rankų mokinio atverčia ir užduoda mokiniui klausimus iš tos pačios knygutės, kurių jokiu labu negalėjo atsakyti, nes buvo visai užmiršęs. Tad misijonierius sako, imk tą knygutę ir atkartok, ką užmiršai, nes kitaip tapsi bedieviu". Tai tikrai perdidis užsitikėjimas ir užmiršimas Katekizmo daro bedievius. Anot Sv. Augustino, „mokslas be jokio pamato prabėgant ragaujamas visus atitraukia nuo Dievo, o mokslas pamatuojamas ant Katekizmo ir iš dugno semiamas visus veda prie Dievo.

PRAKTIŠKAS PATARIMAS.

Kad kiekvienas rengdamasis prie Sakramentų pats sau užduotų sekančius klausimus, tai niekad neužmirštų reikalingiausių Katekizmo dalių. Ar žinau, kad išpažintis yra apsiskundimu, arba savęs kunigui apskundimas, o ne pasiteisinimas, nei kito apskundimas, nei ne apysakų pasakojimas? Lai apsiskųzdamas, nei vienas nesakytų: „mano vaikai labai negeri, tai aš juos tankiai keikiu, arba po daug kartų ant dienos keikiu." Jei nori tikrai apsiskųsti, tai sakyk tiesiok: keikiau vaikus iš piktumo po sykį į dieną, ar po dusyk ar po trisyk; arba jei ne vienodai, tai kartais po sykį, o kartais po dusyk ar po trissyk, tai tokiu budu save skųsi, o ne vaikus skųsi. Tas žodis „daug, dažnai, tankiai, labai tankiai" klausykloje (spaviednyčioje), niekad neprivalo būti vartojamas, nes į dieną šimtas kartų yra labai (tankus atkartojimas tos pačios nuodėmės, ir tūkstantis kartų dar

tankesnis dar daugiaus nuodėmių — o žodis tankiai ir labai tankiai ar dažnai arba daug tą patį reiškia, tai tavo išpažinties klausytojas arba dvasiškasis tėvas, kuris yra sykiu ir tavo teisėjas ir gydytojas jokiu būdu negali tavęs teisingai teisti nei pasekmingai gydyti, nes tu jam nepasakei teisingo diognozio tavo ligos ir prasikaltimo, nes papildyti tą pačią nuodėmę dešimts sykių į dieną yra labai tankus nusidėjimas ir šimtą sykių dar tankesnis. Nes kiek kartų tą patį nodėmingą darbą atkartoji, tiek nuodėmių papildai. Taigi klausk pats savęs, pati savęs: Ar aš žinau, ar tvirtai tikiu, kad apsiskundimas be jokio skaičiaus nusidėjimų tai yra visai netikus išpažintis? Ar nepamiršau ar tvirtai tikiu, kad yra tiktai vienas Dievas trijuose asmenyse, Tėvas, Sūnus, ir Šventoji Dvasia? Ar nepamiršau, ar tvirtai tikiu, kad Antrasai Asmuo Dievas Sunus tapo žmogus, ir savo kentėjimais ir mirtimi gelbėdamas visus žmones nuo

amžinos nelaimės arba pragaro, įsteigė septynis Sakramentus: Krikštą, Sutvirtinimą, Kūną ir Kraują, Atgailą, Paskutinį Patepimą, Moterystę ir Kunigystę? Ar noriu vien tik apsiskųst be jokio pasiteisinimo? Tai negaliu sakyti: Pasitaiko pykti ir keikti, pasitaiko su vaikais su vyru susipykti, pasitaiko biauriai šnekėti. Tiktai turiu apsiskųsdamas sakyti: Supykęs, supykusi, keikiau savo vyrą, arba savo moterį ar savo vaikus, ar savo tėvus po sykį ar po dusyk, trissyk į savaitę, į mėnesį. Neprivalau sakyti apsiskųsdamas (ma) keikiau arba piktžodžiavau tėvą dusyk, o motiną penkis sykius, bet trumpiau pasakyti, nes tai vis tas pats nusidėjimas, keikiau tėvus ar gimdytojus septynis sykius, arba į savaitę du sykius. Ar tikrai noriu vien tik save vieną apsiskųsti be pridėjimo kitų? Tai man netinka sakyti: Mes biauriai šnekėjome, arba šnekėjau biauriai paleistuvingus žodžius su kitais savo draugais, nes

žinau, kad kunigas žino ir teip, kad nieks su siena nešneka, tik šiteip apsiskųsiu: šnekėjau paleistuvingus ar šlykščius žodžius, arba dasileidau paleistuvystės žodžių po sykį į dieną ar daugiau. Ar nenoriu gaišinti kunigą neva apsiskundimu iš keiksmo, sakydamas (ma) minėjau velnią penkis kartus, perkūną šešis kartus, etc., nes minėti velnią nėra jokio nusidėjimo, tiktai keikti arba vadinti Dievo sutvėrimus velniu ar kuo kitu tai yra nuodėmė? Taigi prisirengsiu gerai ir daugiau nesakysiu, ką minėjau, tik pasakysiu keikiau arba piktžodžiavau ar žmogų, gyvulį ar tėvus ar vaikus. Kiek kartų iš piktumo, ir kiek kartų iš papročio, o kiek sykių geidžiau artimui mirties ar kitokios nelaimės? Ar noriu išvengti apsiskundime tuščių nereikalingų pasakų? Tai visai nesakysiu kunigui, kur aš buvau, ką veikiau,*) pasakysiu

*) „Rengianties prie išpažinties, pačiam žinoti kur buvai, ką veikei pagelbsti atsiminti nuodėmes, bet to nereikia sakyti kunigui apsiskundžiant.

katrą Dievo ar Bažnyčios įsakymą peržengiau, nes turiu žinoti, kad nusidėjimas tai Dievo ir Bažnyčios įsakymų peržengimas liuosnoris.

Ar žinau, ar dar nepamiršau, kiek ir kokios išpažinties dalys arba iš kiek ir iš kokių dalių susideda atgailos Sakramentas? Jei pamiršau, lig tol neisiu iki neišmoksiu iš naujo, nes gerai žinau, kad nežinodamas dalių to sakramento, neįstengsiu gerai ji priimti. Taigi sekančias išpažinties arba atgailos sakramento dalis turiu gerai visuomet mokėti, suprasti, ir pildyti — tai bus mano išpažintis tobula: 1. Nusidėjimų sužinojimas, atsiminimas, ir suskaitliavimas. 2. Už nusidėjimus gailestis. (Neapykanta nuodėmių). 3. Tvirtas prisiketinimas (prisižadėjimas) daugiaus nenusidėti. 4. Kunigui nuodėmių išpažinimas arba pasakymas. 5. Atgailos (pakuta) ir visko, ką kunigas įsako, atlikimas. Ar tikrai stengiuosi gerai minėtąsias išpažinties

dalis suprasti ir išpildyti? Teip. Taigi dabar pradėsiu jas pildyti.

Nors ir žinočiau gerai, kad nusidėjimas tai Dievo ir Bažnyčios įsakymų liuosnoris peržengimas, vienok turiu stengtis bent kiek suprasti ir išmanyti, kokiu būdu aš peržengiau kuomet tuos įsakymus. Ar žinau kas tai puikybė ir prieš katrą Dievo įsakymą? Puikybė tai garbės troškimas, pasigyrimas, noras pagyrimo nuo kitų, o nusidedu prieš pirmąjį Dievo įsakymą, nes vienam Dievui priguli garbė, o man vien troškimas pažeminimo—tai augščiausis laipsnis dorybės priešingos puikybei, paniekinimas, pažeminimas. Neturiu iš ko augštytis, nes nieko neturiu savo. Taigi Dievas pirmuoju įsakymu prisakė Save garbinti, o aš jieškodamas garbės stengiuosi išplėšti Dievui garbę ir sau prisisavinti. Ar žinau, kas tai yra godulystė ir prieš katrą Dievo įsakymą? Godulystė tai perdidis ir betvarkis geidimas žemiškų pasaulinių turtų su prisirišimu

širdies prie jų, nes ir elgėta lopuotasis troškime turtų turi širdį prie jų pririšta. Si nuodėmė teip pat prieš pirmąjį Dievo įsakymą, nes betvarkiu turtų geidimu Dievo garbei ir meilei priešinuosi; mylėdamas pragaištančius turtus, nemyliu visa širdimi Dievo ir ne garbinu Jo. Dorybė godulystei priešingoji tai niekinimas pasaulinių turtų ir jų sunaudojimas tik tarnavime Dievui kiek yra reikalas. Iš niekinimo turtų kyla dorybė duosnumo. Ar žinau, kas tai yra paleistuvystė ir prieš katrą Dievo įsakymą? Paleistuvystė tai nenumalšinimas arba nesuturėjimas lytiškųjų veislinių kūno geidulių, priešais šeštąjį Dievo įsakymą. Dorybė tai nuodėmei priešingoji tai meilė kudikiškosios nekaltybės ir atsargumas suvaldyme lytiškųjų geismų. Ar žinau, kas tai yra pavydas ir prieš katrą Dievo įsakymą, arba katruoju įsakymu yra uždrausta pavydėti? Pavydėjimas arba užvydėjimas tai nusiminimas ar nuliudimas ir piktumas

kilantis iš artimo laimės, pasivedimo, ir linksmumas ar džiaugsmas iš artimo nelaimės, tai priešinasi penktamjam, septintamjam ir dešimtamjam Dievo įsakymams, nes per užvydėjimą darosi žmonių užmušimai, vogimai, plėšimai, apgavimai ir geidimai svetimo turto. Priešingoji tai nuodėmei dorybė tai meilė artimo. Nes kas myli artimą, tas džiaugiasi drauge su artimu jo geru pasivedimu. Ar žinau, kas tai yra rūstybė ir prieš katrą Dievo įsakymą? Rūstybė tai geidimas atkeršinimo priešui sujungtas su neapikanta jo, prieš penktąji Dievo įsakymą. Rūstybės nesuvaldymas ir leidimas iki užsikaršėiavimo, tai aptemdo ir iš dalies laikinai sumaišo žmogui protą... Šitai nuodėmei priešingoji dorybė tai kantrybė. Ar žinau, kas tai yra apsiryjimas ir prieš katrą Dievo įsakymą? Apsiryjimas tai dvejopas: valgiu ir gėrimu. Valgiu tai perdag valgymas, o gėrimu tai pasigėrimas nuo svaigalių. Susiturėjimas nuo valgio arba

pasialkinimas tai valgiu apsirijimo priešingoji dorybė, o abstinencija arba blaivybė, tai pasigėrimui priešingoji dorybė. Valgiu apsirijimas tai priešinasi šeštam Dievo prisakymui, nes be prisimarinimo negali suvaldyti kūno lytiškųjų geidulių. O pasigėrimas arba girtuokliavimas tai, abelnai kalbant, priešinasi visiems Dievo ir Bažnyčios įsakymams, nes per girtybę visi įsakymai peržengiami ir laužomi. Ar žinau, kas tai yra tingėjimas ir katram Dievo įsakymui priešinasi. Tingėjimas, nenoras arba vengimas pildyt savo priedermių (priderystė, pavidnastis), o priešinasi pirmajam Dievo įsakymui, nes tinginys negarbina Dievo; ir trečiajam Dievo įsakymui, nes tinginys neretai būna priverstas dirbti Šventoje dienoje, priešinasi ir penktamjam Dievo įsakymui, nes tinginys krypsta prie žmogžudystės, ir septintamjam ir dešimtamjam Dievo įsakymui teip pat priešinasi, nes tinginys vagia ir geidžia artimo savasties.

Ar žinau keli ir kokie yra nusidėjimai ypatingu būdu papildomi prieš Sventąją Dvasią, labai sunkiai atleidžiami ir prieš katrą Dievo įsakymą Prieš Sventąją Dvasią nusidėjimai yra sekantieji: 1. Nusiminimas, arba nustojimas vilties būk Dievas negalėtų atleisti tau tavo nuodėmių. 2. Per daug didis užsitikėjimas Dievo gailestingumu — net be gerų darbų būsiąs išganytas ir laimingas amžinai. 3. Prieštaravimas Dievo apreikštom ir Krikščionių pripažintoms tiesoms. 4. Artimui Dievo malonių pavydėjimas — ir užtai jo persekiojimas. 5. Nusidėjimuose užsikietėjimas. 6. Atgailos lig mirties atidėliojimas. Tie nusidėjimai visi šeši yra prieš pirmąjį Dievo įsakymą. Ar žinau keli ir kokie nusidėjimai šaukiantieji pas Dievą atkeršinimo ir prieš katruos Dievo įsakymus? 1. Užmušimas arba nužudymas nekalto žmogaus. 2. Sodomos ir Gomoros paleistuvavimo būdas prieš prigimimą. 3. Našlių ir našlaičių prispaudi-

mas arba apsunkinimas. 4. Tarnų ir darbininkų nuskriaudimas ir jiems priderančios algos užturėjimas. Nužudymas nekalto žmogaus yra nusidėjimas prieš penktą Dievo įsakymą. Sodomos ir Gomoros paleistuvavimo budas prieš šeštą ir devintą Dievo įsakymą. Du pastaruoju nusidėjimu prieš Sventąją Dvasią yra prieš septintą ir dešimtą Dievo įsakymą." Ar žinau keliais būdais dalyvaujama kitų nusidėjimuose ir prieš katruos Dievo prisakymus. Devyneriopu būdu dalyvaujama kitų nuodėmėse ir prieš visus Dievo įsakymus, nes peržengime visų Dievo ir Bažnyčios įsakymų. Kaikurie dalyvauja su kitu žmogumi: Liepimu, patarimu, leidimu arba pritarimu, pagyrimu, nesuturėjimu, neperspėjimu, nutylėjimu, paliepimu, pasidalinimu. Katro įsakymo peržengime dalyvauji su kitu, prieš tą įsakymą nusidedi.

Ar būtų naudinga man žinoti kelių ir kokių dorybių nustoju dasileis-

damas nuodėmės bent vienos prieš pirmąjį Dievo įsakymą? Nevien naudinga, bet tobulystei net reikalinga žinoti, kad dasileidimu nuodėmės bent vienos prieš pirmąjį Dievo įsakymą nustoji trijų dieviškųjų dorybių, arba bent iš didės dalies nusilpnini tas tris dorybes. Butent nustodamas tikėjimo arba nusilpnindamas jį, nusilpnini kartu viltį ir meilę." būtent tikėjimo, vilties ir meilės. Ar žinau, iš kokio šaltinio kilo visi Dievo ir Bažnyčios įsakymai? Iš dviejų principialių arba pirmaeilių Dievo įsakymų:

DU DIDZIAUSIU MEILES INSAKYMU.

1. Mylėsi Viešpatį tavo Dievą iš visos tavo širdies iš visos sielos iš viso tavo proto ir iš visų tavo spėkų. 2. Mylėsi tavo artimą kaipo patsai save. Tai aiškus dalykas, kad tris pirmieji Dievo įsakymai yra kilę iš pirmojo meilės įsakymo; o septyni pastarieji yra kilę iš antrojo meil

įsakymo. Pavyzdan, kas myli Dievą, negali jieškoti kitų dievų, tiktai, garbina vieną Dievą; kas myli Dievą, neminės Dievo vardo be reikalo, neseiks, nepiktžodžiaus, etc. Kas myli Dievą, švęs šventą dieną įsakytą. Kas myli artimą, gerbia pirmių pirmiausia savo gimdytojus, perdėtinius ir vyresniuosius, kas myli artimą, nekeršys niekam net ir savo priešus mylės kaipo pats save, kas myli artimą, nepaleistuvaus, nevogs, nei neapgaudinės, nedarys niekam skriaudos. Kas myli artimą, nekalbės neteisiai, arba, meluodamas, nešmeiš jo, neteis, neišreikš jo slaptų prasikaltimų. Kas myli artimą, negeis jo turtų.

Ar suprantu, kad Bažnyčios įsakymai yra vien tik platesniu paaiškinimu Dievo įsakymų? Pavyzdan, trečiasai Dievo įsakymas įsako kiekvieną Seštadienį (Subatą) švęsti (susiturėti nuo darbo, ir Dievui ypatingu būdu duoti garbę), o Bažnyčia kaipo Dievo burna arba aiškintoja Jo

valios, atsimindama tai, kad Dievas, savo sužieduotinei parodė prisikeldamas iš numirusių Sekmadienyje, ir prisiųsdamas Šventąją Dvasią teip pat Sekmadienyje, įsteigė Sekmadienį švęsti Dievo garbei. Ir dar įsakė kitas šešias metų dienas, kuriose Dievas yra parodęs nepaprastas malones savo meilės prie mųs švęsti. Teip pat parodo mums kokiu būdu tas dienas švęsti, kaipo Dievas parodė mums savo didžiausią meilę įsteigdamas Mišių Šv. auką, taipo Bažnyčia įsako mums tose dienose, pribūti bažnyčion ir daryti Dievui maloniausią Auką, atnašaudami Jam kartu su Jo atstovu kunigu Jo Brangiausią Sūnų.

Antruoju įsakymu pasialkinimo (pasninko) ir susiturėjimo įsakymu Bažnyčia aiškiai parodo, kad žmogus be prisimarinimo arba šiokio tokio nuvarginimo savo kūno, jokiu būdu negalėtų apmalšinti lytiškųjų kūno geidulių, traukiančių jį prie peržengimo šeštojo Dievo įsaky-

mo, užtai po sunkia nuodėme įsako prisimarinimą.

Trečiuoju savo įsakymu Bažnyčia Šv. mūsų tikroji motina žinodama silpnumą savo vaikelių, kad įpuolę nuodėmėn negalės pildyti Dievo pirmojo įsakymo, nes Dievas garbės nepriima nuo tų, kurie Jo akyvaizdoje yra numirę dvasioje, tai ji išdavė įsakymą bent kartą į metus atlikti gerai išpažinti ir priimti vertai Komuniją, kad pasistiprinę vėl galėtume Dievui tarnauti ir Jį garbinti.

Kadangi nuo gero prisirengimo moterystės luoman priguli visa gerovė ir laimė visos žmonijos, kadangi tie, kurie įstoja tan luoman be reikalingo prisirengimo užtraukia daug nelaimių ant visos žmonijos tai bažnyčia mūsų motina uždraudžia kelti vestuves su iškilme bent Gavėnios ir Advento laiku, kad bent tuomi laiku jie geriaus prisirengtų ir nelaužytų visų Dievo ir Bažnyčios įsa-

kymų. Tai ketvirtasai Bažnyčios įsakymas.

Penktasai Bažnyčios įsakymas daryti aukas užlaikymui bažnyčios ir josios tarnų, tai vien tik platesnis aiškinimas Dievo ir Bažnyčios visų įsakymų. Nes be tų aukų nebūtų nei bažnyčių, nei kunigų, nei Mišių, nei pamokslų kur klausyti — tai kiekvieno žmogaus sveikas protas piktais darbais dar nesugadintas būtent to reikalauja.

II.

ANTROJI ISPAŽINTIES DALIS GAILESTIS.

Ar gerai suprantu, kas tai yra gailestis už nuodėmes ir ar žinau, kad be gailesčio nėra niekuomet atleidimo? Gailestis už nuodėmes tai yra neapykanta arba neapkentimas ar apibiaurėjimas nusidėjimų. O tikrai žinau ir esmi įsitikinęs, įsitikinusi, kad be gailesčio, be tos neapykantos nuodėmių niekuomet nėra at-

leidimo. Nors geriausia apsiskųstum, nors eitum klupščiomis Romon ir gautum išrišimą nuo paties Popiežiaus, jei nesigailėsi už nusidėjimus, negausi jų atleidimo, bus be jokios naudos visas pasistengimas. Ar žinau keleriopas yra gailestis už nuodėmes ir kaip prižadinti tikrąjį gailestį? Gailestis yra dvejopas—tikras ir netikras. Tikras esti, kuomet gailiesi už nusidėjimus už tai, kad Dievą didžiausį geradarį sunkiai pažeidžiau; o netikras arba netobulas gailestis būna, kuomet gailiuosi už nusidėjimus už tai, kad praradau dangų-amžinąją laimę, o užpelniau pragara-amžinąją bausmę. Su netobuluoju gailesčiu atsileidžia nuodėmės vien tik per atgailos sakramentą, o su tobuluoju — atsileidžia ir be išpažinimo nuodėmių, jei nori išpažinti, bet negali šnekėti arba nesulauki kunigo ir miršti be išpažinties. Prižadinant gailestį reikia apmąstyti Dievo didybę, vertybę, gailestingumą ir meilę, kuria numylėjo žmogų,

ir savo silpnybę, nevertumą ir piktybę, kuria Dievui atlyginai už Jo meilę begalinę. Kunigui man suteikiant išrišimą, stengsiuosi išreikšti gailestį bent mintimi sekančiais žodžiais: „O geriausias Jezau, štai aš po tavo Kryžiumi kaip Magdalena, ant kurios šilto tavo kraujo lašai varvėjo ir apiplovė jos sielą iš visų nuodėmių, tikiu tvirtai, jog tas pats kraujas, man apverkiant nuodėmes, krinta ant mano sielos neregimu būdu,—o kaip aš Tau atsilyginau už tai, kad Tu numirei už mane ant Kryžiaus, išliedamas lig paskutinio lašelio savo brangiausią dievišką kraują! Dabar iš gilumos širdies gailiuosi, jog Tave, didžiausioji mano Gėrybe, taip skaudžiai pažeidžiau, neapkenčiu visų mano nusidėjimų, tikrai žadu pasitaisyti, o daugiaus Tavęs nerūstinti, geriau visko atsižadėti, net ir pačios gyvybės, negu Tave vienu nusidėjimu pažeisti. Amen. Prasdidedant nuo žodžio: „iš gilumo širdies" tai aktas tikrojo gailes-

čio Tridentinės Sątarybos reikalaujamas .. tas išreiškia neapykantą nuodėmės. O pirma to sakiniai tai išreiškia būdą prižadinimo tikrojo gailesčio.

TRECIOJI ISPAZINTIES DALIS.

Ar suprantu, ką reiškia trečioji išpažinties dalis arba tvirtas prisiketinimas daugiaus nenusidėti? Viršminėtame gailesčio akte nuo žodžio: „tikrai žadu pasitaisyti, etc." yra aiškiai išreikštas tvirtas prisiketinimas — tai yra, tvirtas ir tikras noras nors su baime savo silpnybės, o su pasitikėjimu Dievo pagelbai išreiškiamas daugiau nenusidėti.

KETVIRTOJI ISPAZINTIES DALIS.

Ar suprantu, ką reiškia ketvirtoji išpažinties dalis ir kaip reikia ją atlikti. Jei gerai išpildysiu pirmąją išpažinties dalį, kaip viršuj yra išaiškinta kaip reikia prisirengt ir padaryti gerą sąžinės sąskaitą, ir nuodėmes

suskaitliuoti — tai apsiskundimas bus visai lengvas man pačiam ir kunigui aiškus. Tai ketvirtoji išpažinties dalis yra vien tik apsiskundimas, arba pasakymas savo nuodėmių kunigui. Taigi gerai ją atliksiu, jei vien tik save skųsiu kunigui, o ne kitus, jei save skųsiu, nepasiteisinsiu, jei save skųsiu, o ne pa-akas pasakosiu, tuščias ir nereikalingas.

PENKTOJI IŠPAŽINTIES DALIS.

Ar suprantu, ką reiškia penktoji išpažinties dalis ir kokiu būdu ją reikia atlikti? Tai yra išpildymas arba atlikimas atgailos ir viso ko kito, ką kunigas priliepia daryti. O reikia atlikti tokiu būdu, kokiu kunigas įsako. Jei liepia atlyginti padarytąsias skriaudas, tai reikia neatidėliojant atlyginti, jei liepia atšaukti nuplėštą artimui šlovę, tai reikia kuoveikiausia atšaukti. Turiu pasakyti tiems patiems asmenims, kuriems meluodamas šmeižiau artimą, vadin-

damas (ma) jį vagimi, paleistuvu, burniotoju ar kuo kitu, jog tai buvo netiesa, tik aš melavau. Jei išreiškiau artimo nežinomus nusidėjimus, tai atšaukdamas turiu pasakyti, kad neturėjau teisės išreikšti. Atgailą kunigo užduotą turiu kąveikiaus atlikti. Atgaila tai reiškia tie poteriai ar išmaldos ar pasialkinimai, kuriuos kunigas užduoda po išpažinties arba atgailos ir sakramentas tampa užbaigtas ir pilnas visose dalyse.

ARTIMASAI PRISIRENGIMAS PRIE KOMUNIJOS.

Atlikus gerai išpažintį, ar reikia dar specijalio prisirengimo prie Komunijos Sv.? Geras priėmimas atgailos sakramento, jau tuo pačiu yra prisirengimas tolymasai prie S. Komunijos, tečiaus artimasis prisirengimas bent koksai trumputis yra labai geistinas paguodai Jezaus Kristaus Komunijoje. Labai naudinga yra siųsti prie Išganytojo net iš va-

karo rengianties prie Komunijos karštus ir tankius atsidusėjimus, sielos trumpais veikalais tikėjimo, vilties, meilės, nusižeminimo ir paklusnumo. Nepamiršti, kad naktyje po dvyliktos jei nurytum vandens ar maisto kiek, tai toje dienoje negalėtum primti Komunijos, o turėtum laukti kitos dienos. Tulas svetimtautis kunigas kartą uždavė Lietuviui kunigui šitokį klausimą: „Ar lietuviai turi liežuvį ar ne?" Ant ko lietuvys kunigas atsako: „Kodėl man užduodi tokį įdomų klausimą?" Kad aš pažįstu veik visus lietuvius iš to, kad jie eidami prie Komunijos neparodo liežiuvio, kaip kitų tautų žmonės, jie tik parodo dantis, o kitas nei išsižioti nemoka, nori priimti Komuniją užsičiaupusia burna." Lietuvys kunigas teisindamas savo tautiečius pasakė:" Tai ne Lietuvius užtai reikia kaltinti, bet tiktai Rusijos valdžią, kuri neleido Lietuvoje daryti jokių misijų, nei pasaulinių kunigų užtektino skai-

čiaus, kad butų buvę, kam juos teip prirengti prie sakramentų, kaip kitų tautų žmonės." Taigi čia pridedu pamokinimą, kaip reikia praktiškai burną atidaryti arba išsižioti, ir liežiuvį padėti ant apatinės dantų dalies. Reikia smakrą pakelti augštyn taip, kad galėtum kunigui išduodančiam į akis pažiurėti; reikia burną gerokai atidaryti; reikia liežiuvį ar iškišti, kaip daro airiai, arba atremti į apatinę lupą kad gerai dantis uždengtų, kad jų visai nebutų matyt. Jei žiurai į veidrodį, kad žmonėms patiktum, kodel nebutų patartina visiems, kurie nemoka priimti Svenčiausio Sakramento, kad iš vakaro rengdamies prie Komunijos, pažiurėtų į veidrodį iki išmoks šiuos visus pamokinimus įvykdinti. Nesakyk tai nesvarbus dalykas, nes tuomi apsileidimu pasitaiko didi nelaimė kunigui ar išmesti Komuniją, arba kas dar aršiau, kunigas turi labai saugotis išduodamas Komuniją, kad nesuvilgintų savo pirštus priimančių sei-

lėmis, nes yra tokių asmenų, kurie pajutę svetimą seilę ant savo liežuvio, gali ūmai susivemti, ir išvemtų komunikantą! Kitus pamokinimus galima atrasti dvasiškų skaitymų knygose ir maldaknygėse. Cia stengiausi sudėti iš dalies tokius kurių dar neturėjome.

EX AMORE JESU ET MARIAE.

KA KATALIKAS TURI ŽINOTI.

1) Savo tikėjimo pagrindines tiesas, butent apie Švenčiausią Trejybę ir Isikūnijimą.

2) Kad Dievas anapus karsto (grabas) geriems teikia užmokestį ir baudžia piktuosius.

3) Tėve mūsų, Sveika Marija, ir Apaštalų Tikybos išpažinimo.

4) Bent mokėti atmintinai ir kiek tiek suprasti Dievo ir Bažnyčios įsakymus, septynis sakramentus; ypatingai Krikštą, Atgailą ir Komuniją. Kas užmiršo ir nenori išnaujo išsimokyti tų dalykų būdamas jau suaugusiu arba pribrendusio proto, nevien yra kaltas sunkios nuodėmės, bet yra neprileistinas prie S. Sakramentų.

PAGRINDINES PASLAPTYS ARBA TIESOS.

1. TREJYBE.

Tai reiškia, kad Dievas yra vienas, bet Triasmenis arba Trijų Asme-

nų, Dievas Tėvas, Dievas Sūnus, ir Dievas Svntoji Dvasia, tie Asmens yra lygųs ir atskyri, bet tiktai vienas Dievas. Dievo ėsybė arba prigimtis yra ta pati visų trijų Asmenų, bet Asmens ne tie patys. Kaipo ledas, ne yra garas arba sniegas, nors ledas garas, ir sniegas yra vanduo.

Yra tiktai vienas Dievas ir Tasai Dievas sutvėrė viską laiko pradžioje dėl savo garbės, o sutvėrė iš nieko, tai yra, tai padarė vienu savo noru.

2. ISIKUNIJIMAS.

Antrasai Asmuo Svenčiausios Trejybės, Dievo Sunus, vadinasi Jezus Kristus, Kuris užgimė per Kalėdas arba Kalėdų dienoje, suvienijo žmogaus prigimtį su savo dieviškąją prigimtimi, priimdamas kūną ir kraują iš žemiškos motinos, Panos Marijos, o tokiu būdu tapo Dievas-žmogus. Jo tikslas, kodel Jis norėjo tapti žmogumi ir terp mūsų gyventi, yra, kad mus-visą žmoniją atpirktų

iš nuodėmės vergijos, o ypatingai, kad padarytų užgana Dievo teisingumui už nuodėmę mūsų pirmųjų gimdytojų Adomo ir Jievos. Tai yra, kad paliuosuotų mus nuo pirmų pirmosios nuodėmės, kurioje visi žmonės ateina į šį pasaulį. Jei Jezus Kristus būtų tiktai žmogus, tai negalėtų nei savęs nei kitų atpirkti; jei būtų tiktai Dievas, nebūtų galėjęs kentėti ir mirti. Užtaigi dieviškoji prigimtis tapo suvienyta su žmogaus prigimimu dieviškam asmenyje, ir tokiu būdu visi veikalai Dievo žmogaus tapo begalinės vertės, arba neapkainuojami. Kadangi Jezus yra Dievas ir žmogus, o Marija Pana yra Jezaus Motina, iš kurios Jis ėmė savo kūną arba užgimė tai tinka, kad Marija teisiai yra vadinama Jezaus Motina ir Dievo Motina. Jezaus gimime Marija yra Dvasios Sventosios sužiedotinė. Marijos vyras, Sventas Juozapas, gi yra vien prisavintas tėvas Dieviškojo Kūdikio. Stebuklingu būdu Marija Pana

yra kartu ir Dievo Motina. Ir iš tos priežasties, kad ji tapo Atpirkėjo Motina, yra paliuosuota nuo pirmų pirmiausios nuodėmės, ji niekuomet nebuvo šėtono galybėje. Tą Jos privilegiją vadiname NEKALTU PRASIDEJIMU.

Kad paliuosavus visą žmoniją iš šėtono vergijos, nes visi Adomo vaikai gema „rūstybės vaikais", reikėjo, kad Jezus Kristus apsiimtų baisiausius kentėjimus ir karčiausią mirtį ant kryžiaus ant Kalvarijos kalno, laike Pontijaus Piloto gubernatoriavimo, kaip tai išreikšta Apaštalų Tikybos išpažinime. Beto, Jezus, norėdamas, kad Jo Atpirkimo darbas patarnautų visų amžių žmonėms, vienų vieną regimą įsteigė Bažnyčią po vadovyste Sv. Petro ir jo įpėdinių (Popiežių), kuri yra vienų viena organizacija gavusi valdžią skelbti Kristaus mokslą ir iki galo užturėtų tiesą prie Jo misijos (Pasiuntimą) vesti sielas prie išganymo.

Jei nori sužinoti, ar dar nepamir-

šai, ką kiekvienas Katalikas turi žinoti arba mokėti, užsiduok patsai sau sekančius trumpiausius klausimus.

K. Kas tai yra Dievas?

A. Dievas yra dangaus ir žemės Sutvertojas.

K. Kur yra Dievas?

A. Dievas yra visur, danguje, žemėje, visose vietose.

K. Kiek yra Dievų?

A. Dievas tiktai vienas.

K. Kiek yra Asmenų Dievuje?

A. Asmens Dievuje yra trįs.

K. Kaip vadinasi tie trįs Asmens?

A. Dievas Tėvas, Dievas Sunus, ir Dievas Sventoji Dvasia.

K. Katras iš tų trijų Asmenų tapo žmogumi?

A. Antrasai, t. y., Dievas Sunus.

K. Kokį vardą gavo Dievas Sunus, kuomet tapo žmogus?

A. Jezus Kristus, Dievas ir Žmogus.

K. Kas įsteigė sakramentus, kaipo priemones išganymo?

A. Jezus Kristus.

K. Kiek Sakramentų?

A. Septyni.

K. Kas yra sakramentas?

A. Regimas ženklas, Kristaus įsteigtas, kuris suteikia Dievo malones.

K. Be katro sakramento nei vienas žmogus negali būti išganytas, arba nueiti į dangų?

A. Be krikšto.

K. Be katro kito sakramento žmogus negali būti išganytas, kuris po krikšto papildo bent vieną sunkią nuodėmę?

A. Be Sakramento atgailos, arba be išpažinties.

K. Kas tai yra išpažintis?

A. Yra tai apsiskundimas kunigui iš visų nuodėmių.

K. Kiek yra dalių išpažinties?

A. Penkios. 1. Nuodėmes atsimink. 2. Už jas gailėkis. 3. Tvirtai prisižadėk nebenusidėti. 4. Nuodėmes išpažink. 5. Už jas atsilygink.

K. Kas tai yra gailestis už nuodėmes?

A. Yra tai skausmas širdies ir neapikanta nuodėmių.

K. Kas tai yra Švenčiausias Sakramentas?

A. Tikras Kūnas ir Kraujas Viešpaties mūsų Jezaus Kristaus.

K. Ar gyvas yra Jezus Kristus Švenčiausiame Sakramente?

A. Gyvas.

K. Kokiu būdu arba kokiu paveikslu gyvas Jezus S. Sakramente?

A. Su kūnu, su siela, su dievyste ir su žmogyste — tikras Dievas ir tikras žmogus.

K. Kodėl mes Jo nematome, kad Jis yra su kūnu?

A. Kad Jis yra pasislėpęs po duonos ir vyno ženklais.

K. Kas tai yra nuodėmė?

A. Yra tai liuosnoris peržengimas Dievo ir Bažnyčios įsakymų.

K. Kaip reikia prisirengti prie išpažinties?

A. Reikia padaryti sąžinės sąskaitą gerą.

K. Iš ko darosi sąžinės sąskaita?

A. Iš 10 Dievo įsakymų, iš penkių Bažnyčios įsakymų, iš 7 didžiųjų nuodėmių, iš devyneriopo dalyvavimo kitų nuodėmėse (9 svetimų nuodėmių), iš šešių nuodėmių prieš Šventąją Dvasią ir iš priedermių savo luomo (stono).

K. Kokie yra galingiausi pragumai sielos pašventinimo ir išganymo.

A. Yra tai vertas priėmimas sakramentų.

K. Keli sakramentai vadinasi sakramentais gyvųjų, o keli numirusiųjų.

A. Penki sakramentai vadinasi sakramentais gyvųjų: Sutvirtinimas, Švenčiauasiasai Sakramentas, Paskutinis Patepimas, Kunigystė ir Moterystė. O tiktai du sakramentu vadinasi sakramentais numirusiųjų.

K. Kodėl vieni sakramentai vadinasi sakramentais gyvųjų, o kiti sakramentais numirusiųjų?

A. Kad šiedu: Krikštas ir Atgaila, arba išpažintis yra įsteigtu atgaivinimui Dievo akyse sielos numirusios, užtatai šiedu vadinasi sakramentais numirusiųjų. Kiti gi penki yra įsteigti pastiprinimui gyvos sielos, kad nenusilpnėtų ir amžinai nenumirtų, užtatai jie ir vadinami gyvųjų sakramentais.

K. Ar gali žmogus turėti kokią naudą iš priėmimo sakramentų, jei jis yra užmiršęs, ką reiškia jų priėmimas, o priima tiktai, kad kiti teip pat daro?

A. Savimi aiškus dalykas, kad žmogus kaipo protingas Dievo sutvėrimas, nevien negali turėti jokios naudos iš savo darbo, jei pats nežino ką daro. Bet jei iš savo apsileidimo užmiršo ir nenori vėl persimokyti kad žinotų, dagi buvo persergėtas, gal nekartą, o klausyti nenori, toksai priimdamas vien papildo šventvagystę, kuri yra baisiausia nuodėmė.

KRIKŠTAS.

Krikštas yra kaipo raktas į kitus visus sakramentus ir į Katalikų Bažnyčią, paliuosuoja mus nuo pirmų pirmosios nuodėmės, jei žmogus miršta, o nėra kunigo, tai visiems leista krikštyti, tik turi mokėti; kad ir pats nekrikštytas galėtų kitą krikštyti, jei tik mokėtų. Be krikšto nei vienas negali būti išganytas, arba nueiti į dangų, tai šitas yra reikalingiausias sakramentas; kas po krikšto dasileidžia nors vienos sunkios nuodėmės, be išpažinties negali būti išganytas. „Ištiesų, ištiesų sakau tau, jei kas neatgimtų iš vandens ir šventosios Dvasios, negali įeiti į dangaus karalystę". Šitas sakinys reiškia kiekvieną žmogaus sielą teip didelio kaip ir mažo, kad nekrikštytas reikia krikštyti. Gimdytojai papildo labai sunkią nuodėmę užvilkdami kudikio tikką užgimusio krikštą. Gimdytotų priedermė savo kudikiui išrinkti vardą kokio šventojo ir priprašyti už krikšto tė-

vus dorus katalikus vyrą ir moterį; kurie yra apleidę Velykinę, negali būti krikšto tėvais...

IŠPAŽINTIS ARBA ATGAILA.

Labai mažai yra katalikų, kurie stengiasi gerai suprasti tą palaimą, kurią Dievas jiems teikia per išpažintį, arba atgailos sakramentą. Dievo begalinė gėrybė pasirodo tame, kad Jis priima sugrįžtantį palaidūną sūnų, kuris nenori pasilikti ant visados tokiu, kad išvien su kiaulėmis maitytųsi. Dievas matydamas mūsų silpnybę šelpia mus atsikelti iš purvyno ir eiti siauru keliu į dangų. „Bus danguje džiaugsmas iš vieno nusidėjėlio, darančio atgailą, didesnis, nekaip iš devynių dešimtų devynių teisingųjų, nereikalaujančių atgailos". (Luk. XV. 7). „Jei jųs nuodėmės būtų kaipo škarlatina (škarlatina tai yra odos liga, panaši į tymus), balti pasidarys kaipo sniegas, jei jos būtų raudonos kaipo karmazi-

nas, išbals kaipo vilna!" Isa. I. 18.

Kad mes turėtume apsiskųsti pačiam Dievo Majestotui, kaip būtų baisu mums prieš Jį pasirodyti! Arba, kad kiekvieną kart turėtume viešai, visiems girdint, išpažinti kaltes, kokia tai būtų mums gėda, ypač tankiai atkrintant į tas pačias kaltes. Dabar žinome gerai, kad viešai bus apskųstais vien tie, kurie iš savo pasipūtimo ir puikybės nenori apsiskųsti Dievo vietininkui vienų vienam. Geriausiasai Dievas prisako mums tiktai apsiskųsti kunigui, kuris yra gavęs valdžią teisėtą nuo Apaštalų įpėdinių ir tai vien klausykloje niekam negirdint, kad ten atidengi jam visą naštą, arba sunkybę, kurie spaudžia ir vargina mūsų sąžinę, kad gautume per išrišimą tikrą sugrąžinimą mums Dievo malonės, ir kad geriau išmoktume pažinti savo silpnumą patarimais ir pamokinimais gero sielos gydytojo. „Kuriems nusidėjimus atleisite, yra jiems

atleisti, ir kuriems užturėsite, yra užturėti". (Joan. XX. 23).

Rodosi šitame apšvietimo amžyje nereikėtų nei paminėti apie tokias nesąmones, kaipo kad daug žmonių yra atitraukiamų nuo sakramentų šmeižimu katalikų kunigų, būk šie be pinigų neleidžią žmonių prie sakramentų. Tai daro baisi ignorancija. Taigi kiekvienas Katalikas turi žinoti ir niekad nepamiršti, kad kunigams yra kietai uždrausta už sakramentus reikalauti nuo žmonių pinigų. Zinoma yra reikalaujama dešimtinė tai Bažnyčios įsakymas ir tas kiekvienam Katalikui yra po sunkia nuodėme, kas eidamas prie sakramentų nenori nei iš to apsiskūsti, kad ar visai nedaro jokių aukų, arba mažai daro Dievo namams jų užlaikymui, jei dar nėra pastatymui ir skolų apmokėjimui etc., toksai slepia sunkią nuodėmę, ir pildo šventvagystę, daro nuoskaudą kitiems parapijonams, kurie yra duosnus turi užlaikyti bažnyčią ir kunigą net ir

del tų šykštuolių. Sie duosnesnieji katalikai dažnai patys meldžia ir priverčia savo kunigą, kad jis pareikalautų ir nuo šykštuolių aukų, tokiu budu Dievo ir Bažnyčios priešai visokiais būdais per nedorus laikraščius ir prakalbas, stengiasi žmones mulkyti ir vesti iš kelio, buk „kunigai besočiai, jiems niekad negana; Išganytojas nei Jo Apaštalai nereikalavę jokių pinigų, taigi tokie kunigai, kurie teip daug reikalauja pinigu, negali būti įpėdiniais Išganytojaus, nei Jo Apaštalų". Bet kur yra tiesa? Prileiskim sau, kad šiandien net Patsai Išganytojas ar katras iš Apaštalų užimtų valdyti kokią parapiją katalikų, tai turėtų ar padaryti stebūklingu būdu parapijos, mokyklos ir klebonijos išlaidus kasdieninius, savaitinius, mėnesinius ir metinius, arba maldauti ir reikalauti pinigų nuo tų pačių žmonių, nekaipo mokesties už sakramentus, tiktai kaipo aukų gero noro. Išganytojo laike ir turėjo žmonės geri daryti

kokias bent mažas aukelias, nes kamgi būtų būvęs reikalingas iždininkas, kuriuomi buvo paskirtas Jūdas Iskarijotas, nedorasai Apaštalas pirmasai šventvagis? Laike Apaštalų ir jų pirmųjų įpėdinių per 300 metų nebūta Krikščionių tarpe nei bažnyčių nei parapijų, nei mokyklų. Karšti Krikščionys net ir labai turtingieji parduodavo savo visus turtus, ir kaipo skaitome „Apaštalu Darbuose" atnešdavo visą lobį ir padėdavo pas kojas Apaštalų, kurie turėjo išdalyti beturčiams vargšams. Mišias turėjo laikyti urvuose, požeminėse lindynėse, pasislėpdami nuo Stabmeldžių. Kuomet pasibaigus Stabmeldžių persekiojimui ir žudymui Krikščionių atsirado reikalas bažnyčių, karaliai ir kunigaikščiai savo turtais state bažnyčias ir teikė pinigus jų užlaikymui, tai nuo žmonių ar visai nereikėjo maldauti dešimtinių arba visai mažai tereikėjo.

SAZINES SASKAITA.

Geriausias ir lengviausias būdas

sąžinės sąskaitos tai paeiliui perbėgti Dievo ir Bažnyčios įsakymus, septynias didžiąsias nuodėmes, devynerіopą dalyvavimą kitų nuodėmėse arba devynias svetimąsias nuodėmes, ir savo luomo priedermes (stono).....

Reikia žinoti, kad nusidedi prieš tuos įsakymus atlikimu uždraustojo veikalo arba apleidimu prilieptojo veikalo; atlieki veikalą ar sielos spėkomis, kaipo tai protu ir noru arba valia, tai yra, mintimi ir troškimu; arba kuno nariais ypač liežuviu, rankomis, lūpomis, dantimis tai (yra, žodžiais ir darbais).

IŠ DIEVO ĮSAKYMŲ.

Pirmasai Įsakymas.

Ar neapleidau mano priedermių Dievui*) apsileisdamas ir užmiršdamas reikalingiausius Katekizmo užklausimus? Ar ne įsistačiau pavo-

*) Ar neapleidau maldos rytais vakarais?

jun, praradimo tikėjimo beklausydamas ar beskaitydamas nedorų raštų, knygų, laikraščių?

Ar neužsigėdėjau savo tikėjimo? Ar ne abejojau apie Dievo apreikštas tiesas iš liuosos valios? Ar neįpuoliau į nusiminimą arba desperaciją, ar gal tikėjau į prietarus arba burtus, ar sapnus?

2. Ar neminėjau bereikalo Dievo ir Jo šventųjų vardų be jokios paguodos: iš piktumo, su keiksmais, burnojimais, prižadais arba prisiekomis ir jų laužymais?

3. Ar nedirbau šventomis dienomis samdininko darbų iš savo valios be jokios prievartos, ir kaip ilgai dirbau, ir kiek kartų? Gal apleidau Mišias iš savo kaltės ar del menkos priežasties svečių ar pokylių? Gal budamas neva bažnyčioje nesistengiau klausyti Mišių pamaldžiai ir atydžiai.

4. Ar nebuvau nepaklusnas savo gimdytojams, perdėtiniams, vyresniemsiams? Gal kuomet jų užsi-

gėdėjau iš puikybės ar pasididžiavimo, paniekinau?

5. Ar nesusimušiau, susipešiau, nekeršinau artimui pykdamas ant jo, gal bariausiai, koliojau artimą, niekinau jį? Gal patsai sau patrumpinau gyvybę per svaigalus ar tai dariau žinodamas būdamas prasergėtas?

6. ir 9. Ar nežiurėjau noromis į ką nors nepadoraus? Ar nepadariau ką nors nepadoraus pats vienas, ar su kitais? Ar nedasileidau su pamėgimu šlykščių minčių, troškimų arba geidulių, kalbų, skaitymų, šokių nepadorių, netikusių parėdų nenešiojau, nežiurėjau į gėdlyvus krutančius vaizdus, etc?

7. ir 10. Ar nevogiau, jei teip, už kiek vertės daiktus, arba kiek pinigų? Ar nepadariau skriaudos artimui, ant kiek? Ar negeidžiau skriaudos kam? Ar nepasilaikiau rastų daiktų ir neužslėpiau žinodamas keno ar užvilkau atiduoti skolą?

8. Ar nemelavau apšmeižidamas

artimą, vadindamas jį paleistuviu, vagimi, apgaviku, kuris yra nekaltas? Ar neišreiškiau artimo niekam nežinomų prasikaltimų, nuodėmių? Ar neteisiau artimo prieš kitus, ir kiek kartų?

BAŽNYČIOS INSAKYMAI.

1. Ar neapleidau Mišių Sekmadieniais ir šventadieniais po įsakymu? Gal neklausiau Mišių pamaldžiai ir prideramai?

2. Ar neapleidau pasialkinimų (pasnikų) ir susiturėjimų nuo valgių, Bažnyčios kaikuriose dienose uždraustųjų?

3. Ar neatidėliojau Velykinės išpažinties ir Komunijos lig paskutinių dienų? Gal be prisirengimo vien dėl žmonių akių ją atlikau?

4. Ar nedariau vestuvių arba triukšmingų pasilinksminimų draudžiamomis dienomis?

5. Ar neatsisakiau daryti aukas užlaikymui bažnyčios ir jos tarnų?

DEVYNERIOPAS DALYVAVIMAS KITŲ NUODEMESE.

Ar nedalyvavau kitų nuodėmėse prisidėjimu prie pikto darbo patarimu, liepimu, pritarimu, pagyrimu, nesuturėjimu, nutylėjimu, pasidalinimu, neperspėjimu?

Cia Amerikoje yra (turbūt ir daugume kitų viešpatijų) šešios dienos per metus šiokios, kuriose yra Bažnyčios įsakyta švęsti ir Mišių Sventų išklausyti kaipo Sekmadieniais. Tos dienos yra: 1. Kalėdos, 2. Nauji Metai, 3. Viešpaties į Dangų Žengimo, 4. Marijos Panos į Dangų Emimo (rugp. 15 d.), 5 Visų Sventų (lapkr. 1 d.), 6. Nekalto Prasidėjimo (gruod. 8 d. Tose dienose, kas apleidžia Mišias šventas iš savo kaltės, sunkiai nusideda. Pasialkinimo (pasninko dienos. 1. Prieš Kalėdas, prieš Sekmines, prieš Dangun Žengimą, prieš Dangun Emimą P. M. ir prieš Visų Sventų.

2. Kvartalinės dienos, t. y., Trečiadienis, Penktadienis, ir Šeštadie-

nis, po (a) pirmo Gavėnios Sekmadienio, (b) po Sekminių Sekmadienio, (c) po Paaugštinimo Šventojo Kryžiaus, Rugsėjo 14, po 3-čiam Advento Sekmadieniui. Susiturėjimo dienos yra viso meto Penktadieniai, atskiriant jei pasitaiko Penktadienyje šventa diena po įsakymu. Skirtumas tarp pasialkinimo ir susiturėjimo yra tokeai: prisiturėjimas uždraudžia vien mėsą valgyti, o pasialkinimas leidžia tik vieną kartą pilnai pavalgyti per dieną. Vaikai nuo septynių metų amžiaus privalo nuo mėsos susiturėti prisimarinimo dienose, ir Sekmadieniais ir šventadieniais po įsakymu šv. Mišių klausyti.

GAVENIOS TAISYKLES.

1. Visi tikintieji katalikai pabaigę 21 metus ir dar neužstoję 60-to meto, o kurie ne yra ligoti ir neužimti sunkiais darbais ar kitais sunkiais uždaviniais, turi pasialkyti visomis Gavėnios dienomis atskiriant Sekmadenius. Gavėnia prasideda

su Pelenų Diena o baigiasi su Didžiuoju Šeštadieniu (subata).

2. Gavėnios šiokiomis dienomis yra leista tik kartą pilnai pavalgyti. Galima tą pilnąjį valgį imti vakare, o užkandį arba ketvirtį pilnojo valgio imti per pietus arba vidudienyje. Pusryčiams leidžiama imti kruzelį (puoduką) kavos, arbatos arba skystos čekolados ir mažą šmotelį duonos. Vakarienei arba tam užkandžiui yra leidžiama imt sviesto, sūrio, pieno, kiaušinių ir visokių vaisių, žuvies ir daržovių.

3. Gavėnios Trečiadieniais (Penktadieniais viso meto, kvartaliniais Šeštadieniais ir Didįjį Šeštadienį mėsa uždrausta. Tečiaus ypatingu Sventojo Sosto paliuosavimu darbininkams sunkiai dirbantiems ir jų šeimynai leidžiama valgyti mėsą visus metus kiekvienoje dienoje apart Penktadienių, Pelenų Dienos, Trečiadienio ir Šeštadienio Didžiosios Sąvaitės ir Kūčios. Sis paliuosavimas nepaliuosuoja nuo pasialkinimo tų,

kurių yra priedermė pasialkint. Kuriems nereikia pasialkinti, leista yra valgyti daugiaus negu syki per dieną pilnai, mėsos tik tiek, kiek yra leidžiama. Taukus galima vartoti virimui užriebinti (uždaryti).

VELYKINIS LAIKAS.

Nuo pirmojo*) Gavėnios Sekmadienio iki Trejybės Sekmadieniui priskaitytinai — inlcusive — tai reiškia kas tame laike neatlieka išpažinties ir Komunijos nepriima, toksai nustoja teisės būti palaidotas pašvęstoje vietoje jei numiršta be sakramentų. Velykos arba Prisikėlimo Šventė visuomet išpuola pirmajame Sekmadienyje po palyginimo dienos su nakčia pavasarį pilnatyje. Jeigu pilnasis mėnulis pasitaiko Sekmadienyje, tai Prisikėlimo Šventė bū-

*) Kaikurie vyskupai sutrumpina laiką.

na sekantį Sekmadienį. Tai yra laiko tarpas terp Kovo 23 ir Balandzio 25.

MOTERYSTES ARBA VESTUVIU LAIKAS.

Uždrausta su iškilme daryti vestuves nuo pirmojo Advento Sekmadienio iki Kalėdų priskaitytinai (inclusive Sausio 5). Nuo Pelenų Dienos iki Velykų priskaitytinai — inclusive.

MOTERYSTES SAKRAMENTAS.

Apie šitą sakramentą išpultų mūsų žmonėms suteikti daugiaus pamokinimų, bet ši brošura per maža tam tikslui. Vienok čia paduodu bent reikalingiausias moterystės teises. Pirmų pirmiausia kiekvienas Katalikas privalo žinoti moteristės tikslą, teip tie, kurie jau yra įstoję tan luoman, kaip tie, kurie rengiasi įstoti. Pirmaeilis moterystės tikslas yra lengviausia pažintinas pašaukimo

aplinkybe. Butent, kam Dievas sutvėrė vyrą ir moterį? Aiškus dalykas, kad vien padauginimui žmonijos, tai Dievo šventas surėdymas— tai visų tan luoman žengiančių yra pirmaeilis tikslas — tai tikrasai pašaukimas. Kas nenorėtų žmonijos padauginimo, toks neturi pašaukimo moterystės luoman. Lai užklausia savęs kiekvienas jaunikaitis, kiekviena mergina: 1. Ar aš žinau, kam Dievas sutvėrė vyrą ir moterį? 2. Jei žinau, ar aš pasiskiriu tą luomą su tikru noru pildyti Dievo valią, o ne savo piktan palinkusią valią? Ar aš žinau, kad net tiems kurie jau yra moterystės luome, nei vieną kartą ne yra leista moterystės sunaudojimas kam kitam arba kitokiam tikslui vien tik sulyg Dievo surėdymo padauginimui žmonijos? Kad šituos klausimus visi stengtųsi gerai suprasti, tai lengvai pergalėtų pagundas nekaltybei priešingas ir nieks be tikrojo pašaukimo į moterystės

luomą neįstotų, o kas įstoja, būtų pilnai laimingas.

BAŽNYČIOS INSAKYMAI

uždraudžia (1) draudžiamomis dienomis ne vien iškilmių vestuvių nekelti, bet ir giminėms nesipačiuoti. Giminystė yra prigimimo arba prigimties, dvasios, instatymo (dėsnio), kiekviena giminystė tur laipsnius, (2) yra uždrausta privatiniai vedynų sątikiai, be liudininkų ir be vietinio klebono, ir be užsakų. Dar aršiau kas sužiedavimą atliktų pas teisėją arba ministerį. Pastaruose atvėjuose asmens užtraukia Bažnyčios cenzurą (ekskomuniką), t. y., kunigai be Vyskupų leidimo tokiems negali duoti išrišimo.

K. Kaip tąnkiai kiekvienas Katalikas gali priimti komunija?

A. Kol išsisaugoja sunkios nuodėmės kasdien gali priimti, jei tik gali kasdien ateiti į bažnyčią.

K. Kokios išlygos reikalaujamos vertam priėmimui Komunijos?

A. Turi būti liuosas nuo sunkios nuodėmės, ir turėti gerą intenciją, kuri yra nenorėti garbės priėmime Komunijos.

Yra dar daugiau dalykų katalikams žinotinų, bet tuomi tarpu surinkau vien reikalingiausius, gal prisieis išleisti antru kart, pasistengsim daugiau pridėti.

ATSAKYMAS UŽMETINEJIMAMS.

1. Nesakyk, buk kunigai ima užmokesti už krikštus ir vestuves, už Mišias, nes ir už tuos patarnavimus žmonių aukos daromosios kunigams yra vyskupų skiriamos kunigų maistui—netinka vadinti užmokesčiu už sakramentus. Tikrai užtatai šiandien teip mažai randasi pašaukimų į kunigų luomą, kad nieks nedaro užmetimų gydytojams imti už operacijas po 25 ir po 50 dolerių už vieną; 2.00 už kiekvieną apveizdėjimą ir parašymą preskripcijos ligoniui, o kunigams net ir už tuos patarnavimus, už kuriuos vyskupai priskiria žmo-

nėms daryti bent menkas aukas dėl jų maisto, teip daug išmėtinėjimų ir karčių žodžių duodasi kasdien girdėti.

2. Kad Judas Iskarijotas buvo Apaštalų iždininku, Kornelijus A Lapide štai ką sako: „Bet kodel Jezus, žinodamas, kad Judas yra vagis, leido jam nešioti maišelį (iždą)? Atsakau: Jogiai Judas buvo gabesnis įgyti laikinius daiktus, negu kiti Apaštalai: Leido vagystę, kadangi leido ir išdavimą savęs žydams nes vagystė buvo prieiga išdavimo ir kentėjimų".

(Corn in Joannem, cap. XII. V. 6).

POTERIAI
PAGAL JUOZAPA SKVIRECKA, T. M., ŽEMAIČIŲ VYSKUPIJOS PAGELBININKA.

1. ŽEGNOJIMASIS.

† Vardan Dievo Tėvo ir Sūnaus ir Sventosios Dvasios. Amen.

1. VIEŠPATIES MALDA.

Tėve mūsų, kurs esi danguje! Teesie šventas Tavo Vardas. Teateinie Tavo karalystė. Teesie Tavo valia, kaip danguje, taip ir žemėje. Kas dienės mūsų duonos duok mums šiandien. Ir atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams. Ir nevesk mus į pagundą, bet gelbėk mus nuo pikta. Amen.

3. ANGELO PASVEIKINIMAS.

Sveika Marija, malonės pilnoji. Viešpats su Tavimi. Tu pagarbinta tarp moterų ir pagarbintas Tavo is-

čios vaisius — Jezus. Sventoji Marija, Dievo Motina, melsk už mus nusidėjėlius dabar ir mūsų mirties valandoje. Amen.

4. APASTALU TIKYBOS ISPAZINIMAS.

Tikiu į Dievą Tėvą Visagalį, dangaus ir žemės Sutvėrėją. Ir į Jezų Kristų, vienatinį Jo Sūnų, mūsų Viešpatį, Kursai prasidėjo iš Sventosios Dvasios, gimė iš Panos Marijos. Kentėjo prie Pontijaus Piloto, buvo prikaltas prie kryžiaus, numiręs ir palaidotas. Nužengė į pragarus. Trečiąją dieną kėlės iš numirusių. Inžengė į dangų. Sėdi dešinėje Dievo Tėvo Visagalio. Iš ten ateis gyvųjų ir mirusiųjų teisti. Tikiu į Sventąją Dvasią, Sventąją visuotinę Bažnyčią. Sventųjų bendravimą; nuodėmių atleidimą, kūno iš numirusių atsikėlimą ir amžinąjį gyvenimą. Amen,

5. SESIOS TIESOS, KURIU NEPAŽINDAMAS NIEKAS NEGALI BUTI IŠGANYTAS.

1. Yra Dievas, kurs viską sutvėrė ir valdo. 2. Dievas tėra vienas, bet Triasmenis*) Dievas Tėvas, Dievas Sūnus ir Dievas Šventoji Dvasia, todel ir vadinasi švenčiausioji Trejybė. 3. Antrasis Švenčiausios Trejybės Asmuo, Dievo Sūnus, yra tapęs žmogumi ir numiręs del mūsų išganymo. 4. Dievas yra teisingas: už gerus darbus dangumi moka, už piktus pragaru baudžia. 5. Žmogaus vėlė nemirtinga. 6. Dievo malonė išganymui yra būtinai reikalinga.

6. SV. TREJYBES PAGARBINIMAS.

Garbė Dievui Tėvui, Sūnui ir Šventajai Dvasiai. Kaip buvo pradžioje, ir dabar ir visados ir per amžius. Amen.

---

*) Trijų Asmenų.

7. VIESPATIES ANGELAS.

Viešpaties Angelas apreiškė Marijai: ir pradėjo iš Sventosios Dvasios. — Sveika Marija...

Stai aš Viešpaties tarnaitė: teesie man Tavo žodžiu. — Sveika Marija...

Ir žodis tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų. — Sveika Marija...

8. MALDELE UZ MIRUSIUS.

Amžinąji atilsi duok mirusiems Viešpatie! Ir Amžinoji šviesa tegu jiems šviečia.

Tegu ilsisi ramybėje. Amen.

9. DESIMTIS DIEVO INSAKYMU.

Aš esmi Viešpats, tavo Dievas, kurs tave išvedžiau iš Aigipto žemės, iš nelaisvės namų.

Pirmas: Neturėk kitų Devų, o tik mane vieną.

Antras: Netark savo Viešpaties Vardo be reikalo.

Trečias: Sventą dieną švęsk.

Ketvirtas: Gerbk savo tėvą ir motiną.

Penktas: Nežudyk.

Šeštas: Nepaleistuvauk.

Sekmas: Nevogk.

Ašmas: Nekalbėk netiesos.

Devintas: Negeisk savo artimo moteries.

Dešimtas: Negeisk neivieno daikto, kurs yra tavo artimo.

Mylėk savo Viešpatį Dievą visa širdimi, visa siela, visu protu, visomis jiegomis,
o savo artimą — kaip patsai save.

10 PENKI BAŽNYČIOS INSAKYMAI.

Pirmas: Insakytas šventes švęsk.

Antras: Sekmadieniais ir šventėmis Mišių klausyk.

Trečias: Pasninkus pasninkauk.

Ketvirtas: Eik išpažinties bent vieną kartą metuose ir apie Velykas imk Švenčiausiąjį Sakramentą.

Penktas: Savo bažnyčios laikyti padėk.

11. SEPTYNIOS DIDZIOSIOS NUODEMES.

1. Keltis į puikybę, 2. Būti godžiam, 3. Paleistuvauti, 4. Pavydėti, 5. Pykti, 6. Perdaug valgyti, gerti, 7. Tingėti Dievui tarnauti.

12. DEVYNERIOPAS DALYVAVIMAS KITU NUODEMESE.

Daryti ką pikta: 1. patarti, 2. liepti, 3. padėti. Darant ką pikta: 4 pritarti, 5. pagirti, 6. nesuturėti. Padarius ką pikta: 7. nutylėti, 8. paslėpti, 9. pasidalyti.

13. SEPTYNI SAKRAMENTAI ARBA REGIMIEJI KRISTAUS INSTATYTIEJI ZENKLAI DIEVO MALONEI INGYTI.

1. Krikštas. 2. Sutvirtinimas. 3. Švenčiausiasis Sakramentas. 4 Atgaila. 5. Paskutinis Patepimas. 6. Kunigystė. 7. Moterystė.

14. PENKIOS DALYS ATGAILOS.

1. Nuodėmes atiminti. 2. Už jas

gailėties. 3. Tvirtai pasižadėti nebenusidėti. 4. Nuodėmes išpažinti. 5. Už jas atsilyginti.

15. TRYS DIEVIŠKOSIOS DORYBES.

1. Tikėjimas. 2. Viltis. 3. Meilė.

16. KETURIOS PAGRINDO DORYBES.

Būti: 1. Išmintingam, 2. Teisingam, 3 Tvirtam, 4. Valdyties.

17. SEPTYNIOS DIDŽIOSIOS DORYBES.

Būti: 1. nuolankiam, 2. dosniam, 3. skaisčiam, 4. romiam, 5. maldingam, 6. mylėti artymą, 7. susiturėti valgant ir geriant.

18. TRYS GERIAUSIEJI DARBAI.

1. Malda, 2. Pasninkas, 3. Labdarybė.

19. SEPTYNI GAILESTINGIEJI DARBAI SIELAI.

1. Nemokantį pamokinti. 2. Abejojančiam patarti. 3. Nuliūdusį paguosti. 4. Pikta darantį sudrausti. 5. Pažaidas atleisti. 6. Nuoskaudas nukęsti. 7. Melsties už gyvus ir numirusius.

20. SEPTYNI GAILESTINGIEJI DARBAI KUNUI.

1. Alkaną papenėti. 2. Trokštantį pagirdyti. 3. Nuogą pridengti. 4. Pakeleivį į namus priimti. 5. Kalinį sušelpti. 6. Ligonį aplankyti. 7. Numirusį palaidoti.

21. KETURI PASKUTINIEJI DAIKTAI.

1. Mirtis. 2. Teismas. 3. Dangus. 4. Pragaras.

22. PENKI KUNO PAJAUTIMAI.

1. Regėjimas. 2. Girdėjimas. 3.

Uostymas 4. Ragavymas. 5. Lytėjimas.

23. EVANGELIJOS PATARIMAI.

Išsižadėti: 1. turtų, 2. savosios valios ir 3. būti visada skaisčios sielos ir kūno.

NUODEMIU GAILESCIO AKTAS.

Mano Dievel gailiuosi visa širdimi už visas mano nuodėmes, o gailiuos ne tik del to, kad per nuodėmes praradau dangų, pragaro bausmę užtraukiau, kiek del to, kad Tave, didžiausią Gerybę, įrūstinau. Neapkenčių visų mano nuodėmių, tvirtai žadu daugiau nebenusidėti ir, Tavo malonės padedamas, prideramai Tau tarnauti. Dieve, tiktai pasigailėk manęs nusidėjėlio ir suteik man savo malonės!

TURINYS.

Inžanga . . . . . L. 1.
Misijos Instrukcija . . „ 4.
Praktiškas Patarimas . . „ 6.
Du Didžiausiu Meilės Insakymu 17.
Antroji Išpažinties Dalis . . 21.
Trečioji Išpažinties Dalis . 24.
Ketvirtoji „ „ . . 24.
Penktoji „ „ . . 25.
Artimasai Prisirengimas prie Komunijos . . . . 26.
Ką Katalikas Turi Žinoti 30.
Pagrindinės Paslaptys arba Tiesos . . . . . 30.
Insikūnijimas . . . . 31.
Krikštas . . . . . 39.
Išpažintis arba Atgaila . . 40.
Sažinės Sąskaita . . . . 44.
Iš Dievo Insakymų . . . 45.
Bažnyčios Insakymai . . 48.
Devyneriopas Dalyvavimas Kitų Nuodemėse . . . 49.
Gavėnios Taisyklės . . . 50.

Velykinis Laikas . . . 52.
Moterystės arba Vestuvių Laikas . . . . . 53.
Moterystės Sakramentas . . 53.
Bažnyčios Insakymai . . 55.
Atsakymas Užmetinėjimams . 56.
Poteriai sulyg Vysk. Skvirecki 58.

5/-

Libellum sub titulo lingua lithuana: ,,GERA IŠPAŽINTIS VERTA Š. KOMUNIJA'' legi; nihil in eo contrarium fidei et moribus inveni. A. M. Milukas.

Fretus testimonio supra dicti sacerdotis

Concedo ,,IMPRIMATUR''

J.J. OCONNOR, D.D., Episcopus Novarcenus.